

Hangi vakıf üniversitelerinin talebi arttı?

Bu yıl her yönüyle ilginç bir üniversite tercih dönemi yaşandı. Önce sınava geçen seneye göre bir milyona yakın az öğrencinin gireceği ortaya çıktı. Sonra vakıf üniversitelerinin kontenjanları arttırıldı devlet üniversitelerinin kontenjanları ise azaltıldı. Sonrada tercih sonuçları açıklandığında boş kalan kontenjanlarda geçen seneye göre yüzde yüz oranında artış olduğu görüldü.

2024 yılında yaklaşık 23 bin kontenjan boş kalırken 2025 yılında boş kalan kontenjan sayısı 47 bin oldu. Özellikle yüksek zamlar yapan para ile eğitim veren vakıf üniversitelerinde doluluk oranı yüzde 75,8'e düştü. Vakıf üniversitelerinde ben düşüş bekliyordum çünkü çok ciddi zamlar yapan üniversiteler vardı. Bu zamları önce kendim inceledim ve çok şaşırdım sonra acaba bende mi bir sorun var çevreme de bir sorayım dedim. Farklı ekonomik statülere sahip dostlara "bu fiyatlar sizce yüksek mi normal mi?" diye sordum. Herkes ama herkes bu fiyatların ciddi seviyelere geldiğini ve artık günümüz Türkiye ekonomisinde bu fiyatların yüksek kaldığını söyledi.



HALK BU YIL UYARDI

Zam yapmak tabii ki her kurumun hakkı ama bir şey alırken bir şey de vermek lazım. Vakıf üniversitelerinin çok büyük bir bölümü maalesef ama maalesef sadece istiyor ve sadece alıyor ama aynı oranda bir şey vermek istemiyor. Bunu artık sağır sultan da biliyor. Ben şahsen vakıf üniversitelerinde daha da fazla boşluk bekliyordum yüzde 75,8'e düşen doluluk oranı ile yine ucuz kurtuldular. Ancak şunu da söylemek istiyorum: Bu halkın bir sinyali. Bu yılki sadece sarı karttı. Üniversiteler, öğrencilerini müşteri akademisyenlerini basit işçi gibi görmeye devam ettikçe bu sarı kart kırmızı olacak ve nitelikli gençler onlara kırmızı kartı gösterecek. Yıllardır söyledim ve hep söyleye-



Prof. Dr. Michael KUYUCU

ceğim. Bir üniversiteyi iyi bir üniversite yapan iki önemli faktör vardır. Birincisi akademik kadrosu ikincisi ise marka değeri. Bu iki faktörü ayarla bunlara bir de uluslararasılaşmayı ekle başarı kendiliğinden gelir. Kampüsü, sosyal aktivitey-

miş bilmem neymiş hepsi palavra. Oysa Türkiye'deki adı "vakıf" olan ama "özel" gibi hareket eden üniversiteler ne yapıyor? Aç bölümleri, arttır kontenjanları zammı da yap sonra da müşteri toplamaya çalış.

Bir zamanlar küçük minibusler vardı hatırlar mısınız? Hani bir ara ayakta müşteri alması yasak olan o minibusler. Aynısını yapıyor üniversiteler. Doldur kontenjanları gelsin paracıklar. Peki ya şimdi? Paracıklar geliyor mu? Bir ara geliyordu ama artık halk uyandı, yeni nesil bilgiye daha kolay ulaşmaya başladı ve Hanya'yı Konya'yı görmeye başladı. Gençler ve aileleri artık daha seçici olmaya başladı ve o minibus üniversitelere sırtını çevirmeye başladı. Özetle artık rekabet arttı. Bu rekabet daha da artacak.

Buraya nereden geldim? Geçtiğimiz gün bir istatistik üzerinde çalıştım kaynağı Dr. Murat Süslü hocanın hazırladığı bir analiz. Bu analizde vakıf üniversitelerinin önceki yıla göre kontenjanlarını yüzde kaç oranında arttırdığının verisi yer alıyor.

EKONOMİNİN OLMAZSA OLMAZI: TALEP TALEP TALEP

Yani 2024 yılında mesela 100 öğrenci tarafından tercih edilen bir üniversite 2025 yılında kaç öğrenci tarafından tercih edildi? 2024 yılında yüz öğrenci tarafından tercih edilen bir üniversite 2025 yılında yüz on öğrenci tarafından tercih ediliyorsa o zaman talebi yüzde on oranında artmıştır ama doksan öğrenci tarafından tercih ediliyorsa o zaman talebi yüzde on oranında düşmüştür. Bence talep değişim oranını anlatan bu istatistik çok önemli bir veri.

Talep ekonomide en önemli faktördür. Bana göre arzdan da önemlidir. Arzı bir şekilde ayarlarsın ama talep yoksa bitersin. Vahşi kapitalist düzeninde eğer talebinizi arttırıyorsanız o zaman siz hem başarılı hem de dünyanın en mutlu insanı ya da şirketi olursunuz. Bende ekibimle özellikle son birkaç yılda yaptığım görüşmelerde papağan gibi hep "talep talep talep" diyorum. Aklınıza gelen her şeyin talep değişim oranını inceliyor işlerimi bu verilere göre yorumluyorum.

Bir üniversitenin bir yılda talebinin hangi oranda değiştiğini görüp ona göre yorum yapmak en mantıklısı. Bu nedenle 2025 yılında YKS tercihlerinde en yüksek talebi alan yirmi vakıf üniversitesinin tablosunu sizinle

paylaşmak istedim.

HANGİ ÜNİVERSİTELERİN TALEBİ ARTTI?

2025 yılında önceki yıla göre talebini en fazla arttıran yirmi üniversite içinde birinci sırada Ankara'daki Yüksek İhtisas Üniversitesi yer alıyor. Bu üniversitenin aldığı talep bu yıl yüzde 33,2 oranında artmış. İkinci sırada talebini yüzde 27,1 oranında arttıran Mudanya Üniversitesi, üçüncü sırada ise talebini yüzde 25,1 oranında arttıran Alanya Üniversitesi yer alıyor. Üçü de genç birer üniversite ve çok stratejik coğrafyalarda konumlanmış durumda.

Talebini en çok arttıran ve ilk onda yer alan üniversitelerin ilk yedi sırasında İstanbul dışında faaliyet gösteren üniversiteler yer alıyor. Bu aslında önemli bir veri. Eskiden aileler ağılaya ağılaya çocuklarını İstanbul'a okumaya yollardı ama Anadolu'da faaliyet gösteren üniversitelerin sayısı arttıkça aileler de gençler de İstanbul'a gelmekten vazgeçiyor. Bulundukları coğrafyaya yakın çevre illerdeki üniversiteleri tercih ediyor. Bunu hiç hafife almayın İstanbul dışında faaliyet gösteren genç ve iyi üniversiteler var artık ve onlar İstanbul'da faaliyet gösteren üniversitelere bir tehdit. Listede ilk yirmide İstanbul dışında faaliyet gösteren on bir üniversite yer alıyor yani özetle üniversite eğitiminde Anadolu artık kendisini gösteriyor.

Bu böyle devam eder. Bu durum İstanbul'da faaliyet gösteren üniversitelerin kaliteye daha fazla önem vermesi gerektiğinin en somut göstergesi. Bir aile çocuğunu daha fazla masraf yaparak İstanbul'da bir üniversiteye gönderecekse o üniversitenin kaliteli olması ve Anadolu'daki üniversitelerle rekabetçi avantajlara sahip olması lazım.

Bu yıl talebini en çok arttıran İstanbul'da faaliyet gösteren üniversiteler arasında birinci sırada Haliç Üniversitesi, ikinci sırada Fenerbahçe Üniversitesi, üçüncü sırada İstanbul Galata Üniversitesi dördüncü sırada ise MEF Üniversitesi yer alıyor.

Haliç Üniversitesi son birkaç yıl

En Düşük Talep Alan 10 Ün. Tablosu

Sıra No	ÜNİVERSİTE	2024 YKS Toplam Yerleşen	2025 YKS Toplam Yerleşen	Yerleşen Farkı	Yerleşen Farkı Yüzdesi (%)
68	DEMİROĞLU BİLİM ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	843	667	-176	-20,9
69	İSTANBUL AREL ÜNİVERSİTESİ	3463	2733	-730	-21,1
70	ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	4862	3764	-1098	-22,6
71	BEYKOZ ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	966	744	-222	-23,0
72	İSTANBUL RUMELİ ÜNİVERSİTESİ	1674	1274	-400	-23,9
73	İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ	4594	3392	-1202	-26,2
74	İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ	10154	7243	-2911	-28,7
75	İŞİK ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	1428	994	-434	-30,4
76	İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ	8548	5641	-2907	-34,0
77	İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ	5334	3367	-1967	-36,9
78	İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ	7660	4717	-2943	-38,4



En Yüksek Talep Alan 20 Ün. Tablosu

Sıra No	ÜNİVERSİTE	2024 YKS Toplam Yerleşen	2025 YKS Toplam Yerleşen	Yerleşen Farkı	Yerleşen Farkı Yüzdesi (%)
1	YÜKSEK İHTİSAS ÜNİVERSİTESİ (ANKARA)	895	1192	297	33,2
2	MUDANYA ÜNİVERSİTESİ (BURSA)	789	1003	214	27,1
3	ALANYA ÜNİVERSİTESİ (ANTALYA)	334	418	84	25,1
4	TÜRK HAVA KURUMU ÜNİVERSİTESİ (ANKARA)	933	1159	226	24,2
5	NUH NACI YAZGAN ÜNİVERSİTESİ (KAYSERİ)	628	746	118	18,8
6	İZMİR TINAZTEPE ÜNİVERSİTESİ	1303	1451	148	11,4
7	ANKARA MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ	2833	3138	305	10,8
8	İSTANBUL SAĞLIK VE SOSYAL BİLİMLER MESLEK YÜKSEKOKULU	466	505	39	8,4
9	HALIÇ ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	2664	2876	212	8,0
10	FENERBAHÇE ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	1594	1716	122	7,7
11	LOKMAN HEKİM ÜNİVERSİTESİ (ANKARA)	1151	1232	81	7,0
12	ATAŞEHİR ADIGÜZEL MESLEK YÜKSEKOKULU (İSTANBUL)	240	255	15	6,3
13	İSTANBUL GALATA ÜNİVERSİTESİ	795	840	45	5,7
14	MEF ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	635	669	34	5,4
15	SABANCI ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	790	805	15	1,9
16	ÖZYEĞİN ÜNİVERSİTESİ (İSTANBUL)	1353	1364	11	0,8
17	İSTANBUL TOPKAPI ÜNİVERSİTESİ	4037	4068	31	0,8
18	KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ (KONYA)	2141	2154	13	0,6
19	UFUK ÜNİVERSİTESİ (ANKARA)	1171	1171	0	0,0
20	ANTALYA BİLİM ÜNİVERSİTESİ	1662	1662	0	0,0

dır kendisini çok yeniledi bir dönemler kayyumla uğraşan, akademisyenlerine maaşlarını zor ödeyen üniversite yeni patronajı ile vizyonunu öylesine geliştirdi ki "bu yarışta ben de varım" dedi. Fenerbahçe Üniversitesi Ali Koç ve Fenerbahçe kulübünden yediği darbeleri yeni yeni toparlamaya başladı ama ben yine de Fenerbahçe Üniversitesine "hemen havaya girmeyin" demek istiyorum çünkü hala gizli sıkıntıları var. Galata Üniversitesi ilk yir-

mide yer alan en genç üniversite. Beş yıllık geçmiş olması rağmen dinamik ve atak bir imajla 2025 yılında en yüksek talep alan üçüncü İstanbul merkezli üniversite olmayı başardı. İlk beşte yer MEF Üniversitesi ise on yıllık geçmişinde her yıl yaptığı şeyi bir kez daha yaptı ve bu yılda hem tale-

bini hem de kalitesini arttırdı.

bini hem de kalitesini arttırdı.

PEKİ KİMLER TALEP DÜŞÜŞÜ YAŞADI?

Vakıf üniversiteleri içinde en çok talep kaybı yaşayan on üniversiteye baktığımızda hepsinin İstanbul merkezli üniversiteler olduğunu görüyoruz. Yine dikkatimi çeken bir diğer faktör bu on üniversitenin Rume- li Üniversitesi hariç hepsinin yaşlı üniversite olması. Bu üniversitelerin yüzde sekseni on beş ila otuz yıllık geçmişli olan üniversiteler. Bunun incelenmesi lazım. Bir marka yıllar geçtikçe güçlenmeli tüketicinin gözünde daha iyi bir yerde konumlanmalı ve öğrenci talebinde artış ya da en kötü bir istikrar olmalı.

Uzun lafın kısıası: Vakıf üniversitelerinin "şöyle iyiyiz, böyle iyiyiz" nalarını atmak yerine nasıl daha kaliteli olacaklarını ve nasıl daha iyi bir akademik kadro kuracaklarını düşünmek zorundalar. Çünkü zilin çanları çalmaya başladı.